

Nr 564

Av herr **Mundebo** och fru **Jonäng**, angående statsbidragen till studieförbunden.

(Lika lydande med motion nr 490 i Första kammaren)

Mellan budgetåren 1962/63—1966/67 har antalet studiecirkelar ökat med 30,6 % och antalet deltagare i studiecirkelar med 34,2 %. Antalet deltagare i statsbidragsberättigade studiecirkelar uppgick det sistnämnda budgetåret till drygt 1,1 milj. Deltagarantalet i universitetscirkelar var under samma tid närmare 10 000. Studieförbundens verksamhet har sålunda under 1960-talet utvecklats kraftigt, vilket självfallet ställt stora krav på studieförbundens organisation och administration.

Studieförbunden har centrala uppgifter när det gäller medverkan i den s. k. kulturdistributionen och i den kulturdemokratiska processen. Dessutom förväntas studieförbunden medverka till att den av riksdagen år 1967 beslutade vuxenutbildningsreformen kan föras ut på ett effektivt sätt och göra det möjligt för alla svenska medborgare att komma i åtnjutande av de utbildningsfördelar som reformen erbjuder.

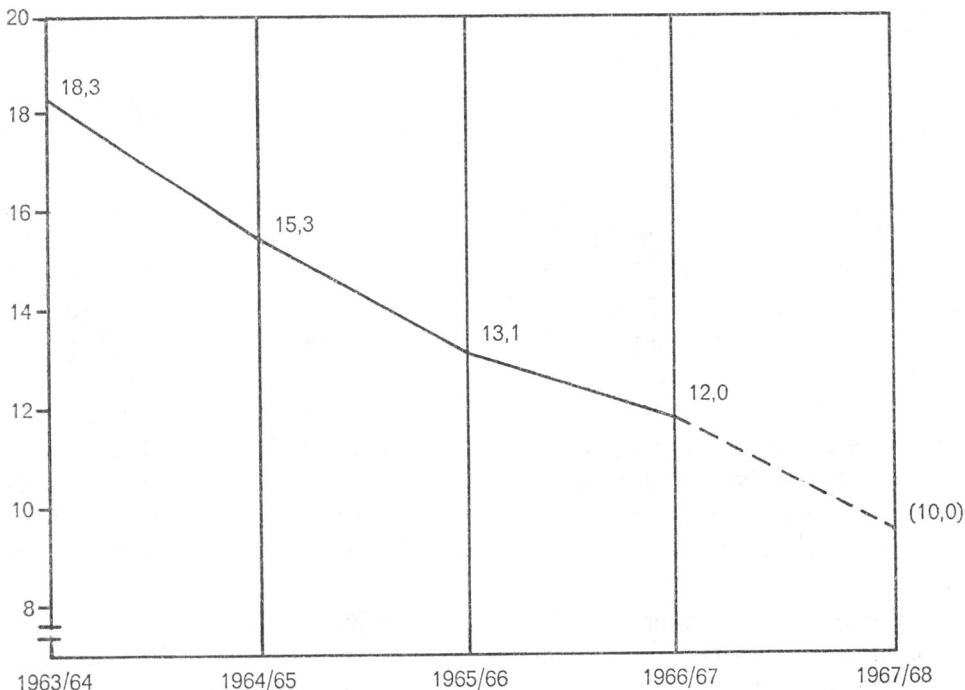
I statsverkspropositionen förutsättes också medverkan från studieförbundens sida, bl. a. när det gäller den uppsökande verksamheten i syfte att erbjuda dem som har det största utbildningsbehovet sådana utbildningsmöjligheter. Genom riksdagens beslut att minst 12 deltagare varaktigt skall närvara i en grupp inom den kommunala vuxenutbildningen för att statsbidrag skall utgå enligt stadgan för kommunal vuxenutbildning och genom länsorganens tillämpning av denna stadga koncentreras den kommunala vuxenutbildningen i stor utsträckning till tätorter. Detta innebär att de människor som bor långt från kurslokalen har begränsade möjligheter att delta i den statligt understödda kommunala vuxenutbildningen. Dessa sämre lottade medborgare hänvisas till andra utbildningsvägar, varav alternativet att studera i ett studieförbund många gånger är det enda realistiska. På grund av olikheter i den statliga bidragsgivningen till å ena sidan den kommunala vuxenutbildningen och till å andra sidan studieförbunden blir resultatet att den som deltar i en av studieförbunden anordnad kurs tvingas betala en avgift trots att kurserna till innehåll och uppläggning är lika. Denna ekonomiska orättvisa bör så snart som möjligt elimineras genom att på sikt bidragsgivningen till studieförbunden höjs till den nivå som gäller för den kommunala vuxenutbildningen.

Studieförbundens växande verksamhet samt de ökade förväntningarna på studieförbunden har sålunda ansträngt studieförbundens ekonomi. Härtill kommer de

allmänna kostnadsökningarna i samhället som sammanhänger med den allmänna löne- och prisnivån. Studieförbundens ekonomiska resurser för organisation och administration är därför i nuvarande läge underbalanserade.

Följande diagram visar statsbidragets relativa andel av studieförbundens kostnader 1963—1968.

Procent

Från studieförbundens sida har i åtskilliga sammanhang framhållits att statsbidragen bör bättre anpassas till förbundens stigande kostnader och växande uppgifter inom vuxenutbildning och kulturdistribution. Som omnämns i statsverkspropositionen har ett av studieförbunden, ABF, i en framställning önskat en uppräknig av anslaget Bidrag till studieförbund till 10 milj. kr. Departementschefen föreslår emellertid endast 6,9 milj. kr. Detta innebär att statsbidragets relativa andel av förbundens kostnader sannolikt kommer att ytterligare sjunka. Som framgår av diagrammet har andelen sjunkit från drygt 18 % budgetåret 1963/64 till f. n. ca 10 % — detta samtidigt som studieförbunden fått växande uppgifter.

Nuvarande grunder för bidrag till studieförbund fastställdes av 1963 års riksdag. Det är nu motiverat att göra en översyn av grunderna för detta beslut. Det kan inte vara rimligt att i en tid då studieförbunden får växande uppgifter minska statsbidragens andel på det sätt som skett under senare år. Denna utveckling står knappast i överensstämmelse med 1963 års beslut. Vi anser att en översyn av grunderna för bidrag till studieförbund nu bör ske och att bidragen bör utformas på sådant sätt att staten ger ett mera verksamt stöd till studieförbundens arbete.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t uttalar dels att en översyn bör göras av grunderna för statsbidragen till studieförbund, dels att en successiv höjning bör ske av statsbidragen till studieförbund.

Stockholm den 28 januari 1969

Ingemar Mundebo (fp)

Gunnel Jonäng (cp)
